

- Kommune: Odder
 - Areal 3,52 km²
- Antal fastboende ca. 120
 - Antal helårshuse ca. 60
- Antal sommerhuse ca. 120
- Længde (øst-vest) ca. 4 km
- Bredde (nord-syd) ca. 1,5 km
- Omkreds (langs vandresti) ca. 7 km
 - Højeste punkt (Bjerget) ca. 24 m
 - Afstand til Samsø ca. 4 km
 - Afstand til Jylland ca. 8 km
 - Sejltilid til Jylland ca. 1 t.
- Antal besøgende pr. år ca. 50.000
- Antal både i havnen pr. år ca. 12.000
 - Kirke 5 præster fra Jylland
- Skolen på Tunø har også bibliotek

P-pladser i Hov

Hov-Tunø færgefart BILLETPRISER

1. januar 2010
- Voksen retur kr. 168
 Barn/pensionist retur kr. 84
 10-turskort voksen kr. 705
 10-turskort barn/pensionist kr. 352
 20-turskort voksen kr. 1.326
 20-turskort barn/pensionist kr. 663
 Cykel/cykeltrailer retur kr. 68
 Cykel-barn under 12 år retur kr. 32
 Rabat fra 20 pers. 20%

Sejltilid 55 min.
 Kiosk ombord - Tlf. 24 86 55 61
 Trailer/biler bedes møde senest 20 min. før afgang.

www.tunoefaergen.dk

Rederiets ansvar begrænses i henhold til Sølovens bestemmelser. Selskabet påtager sig intet ansvar for følgerne af evt. driftsforstyrrelser, herunder forsinkelser. Eventuelle ændringer i sejlplan og takster forbeholdes.

Pladsreservation anbefales – tlf. 30 86 36 27

Gældende fra 1. januar 2011 til 31. august 2011

Gældende fra 1. januar til 31. maj 2011

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Afg. Hov	¹⁾ 05.30	²⁾ 09.00	08.00	³⁾ 09.00	⁴⁾ 09.00	09.20	⁶⁾ 09.20
Afg. Tunø	¹⁾ 06.35	²⁾ 10.30	09.45	³⁾ 10.30	⁴⁾ 10.30	10.40	⁶⁾ 10.40
Afg. Hov	¹⁾ 13.00	²⁾ 15.10	15.10	15.10	17.00	⁵⁾ 14.30	14.30
Afg. Tunø	¹⁾ 14.30	²⁾ 16.40	16.40	16.40	18.30	⁵⁾ 15.45	15.45

- 1) sejles som tirsdag 14/2 og 18/4
 2) sejles som mandag 26/4
 3) sejles ikke fra 6/1 til 31/3 incl.
 4) 1. fredag i hver måned dog afg. Hov 07.00 afg. Tunø 08.15 incl.
 5) sejles ikke fra 1/1 og 9/4 incl.
 6) sejles ikke fra 2/1 til 10/4 incl.

Gældende fra 1. juni til 31. august 2011

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
Afg. Hov	¹⁾ 05.30	²⁾ 05.30	08.00	09.00	09.00	09.20	09.20
Afg. Tunø	¹⁾ 06.35	²⁾ 06.35	09.45	10.30	10.30	10.40	10.40
Afg. Hov	09.00	09.00	15.10	15.10	17.00	14.30	14.30
Afg. Tunø	10.30	10.30	16.40	16.40	18.30	15.45	15.45
Afg. Hov	15.10	15.10				³⁾ 17.15	
Afg. Tunø	16.40	16.40				³⁾ 18.45	

- 1) sejles 6/6 og 20/6
 2) sejles 14/6
 3) sejles ikke 12/6

Fartplan i forbindelse med helligdage

	1/1	20/4	21/4	22/4	25/4	19/5	20/5	13/6
Afg. Hov	14.30	08.00	09.20	09.20	11.50	09.00	09.20	09.20
Afg. Tunø	15.45	09.45	10.40	10.40	13.10	10.30	10.40	10.40
Afg. Hov		17.00	14.30		14.30	17.00	14.30	14.30
Afg. Tunø		18.30	15.45		15.45	18.30	15.45	15.45
Afg. Hov								17.15
Afg. Tunø								18.45

Overfartstider i forbindelse med Tunøfestivalen ses på www.tunoefaergen.dk

Hov-Tunø færgefart · Telefon 30 86 36 27 · 87 80 39 80 · Fax 86 55 69 33
 Online booking: www.tunoefaergen.dk

Tunø

– den bilfri ø i Kattegat

GUIDEDE TURISTURE - Høstdagstur til Tunø næsten hver tirsdag i sommerhalvåret i samarbejde med Tunø-færgen. Yderligere info: matton og tilmelding hos Tunøguiden Hanne Tromborg Thyssen, Tunø tlf. 86 55 31 41 eller e-mail: tromborgthyssen@mail.dk. Her kan også aftales individuelle gruppeture fra 250,- pr. person inkl. færge og frokost. Korte byture på øen fra 1 alt 300,-.

FÆRDELSREGLERNE - gælder også på Tunø
 Fyrpasser Oluf Theilgaard, Tunø Hovedgade 18, tlf. 86 55 30 46.
FYRTÅRNET - Åbent i skoleferien 10.30 - 11.30, søndag lukket. tlf. 86 55 30 63 bedst mellem 12 og 13.

FORSAMLINGSHUSET - kan lejes til arrangementer og overnatning. Der er ingen senge, men 25 madraser til at lægge under soveposerne. Der er nystandsat køkken (service til 50 pers.), 3 nye toiletter: 1 handicaptoilet og 2 med bruser. Henv. Laila Højer tlf. 86 55 30 63 bedst mellem 12 og 13.

FESTIVAL - den første uge i juli står Tunø på den anden ende. Så er her fyldt med musik og festivalglade mennesker.

DRIKKEVAND - fineste kvalitet.

DEGNÆRERNE - Hold ferie, weekend eller miniferie på Degnegården, der ligger centralt i Tunø by. Der er 4 nystandsatte boliger med i alt 29 sovepladser. Henv. tlf. 24 27 73 92 eller e-mail: jc@degnegardenen.dk, www.degnegardenen.dk

CYKELUJLEJNING - Tunø Hovedgade 13, tlf. 86 55 30 08. Cykel med 3 gear, dagsleje 50,- kr. - med barnestol 75,- kr.

BRÆNDSTOF - ved købmanden.

BRANDÆVSEN - Brand har et frivilligt brandværn. I tilfælde af brand kontaktes brandfoged Ingolf Hougaard på tlf. 86 55 30 30, 85 55 30 63 eller 86 55 30 10.

BLÅKÆRGÅRD - TUNØ FERIE- OG KURSUSCENTRER, Tunø Hovedgade 90, **LOGI UNDER FESTIVALEN** via Foreningen Blåkærgård's Venner. Velkommet til familieferier, ferie med vennerne, lejrskoler, firmaudflugter og små kurser. Indrettet med 50 senge i 15 værelser, 5 badeværelser, spisesal til ca. 60 pers., opholdsstue og veludstyret køkken. Frit beliggende midt på Tunø med udsigt til Århus og 400 m til badestrand. Henv. K. Olesen, tlf. 75 62 72 77/22 32 62 26, e-mail: tunoerferiecenter@tuno.dk og www.tuno.dk

BIBLIOTEK - På Tunø Skole er biblioteket åbent hver mandag kl. 15.30 - 17.00, dog lukket i skoleferierne. Henv. kan ske til Lis Bertelsen tlf. 86 55 31 40.

APOTEK - håndkøbsudsalg ved købmanden.

ALADDINS HULE - Tunø Hovedgade 7, Udstilling og salg af sølv- og stensmykker. I sæsonen åbent dagligt 14 - 16.

STALDEN - Tunø MiniGolf Revet 5, tlf. 86 55 30 57. Kom her og hyg jer med familien. Her kan I spille forskellige udendørs- og indendørs spil. Der er også en boghylder, hvor du kan låne eller bytte bøger. I kan købe pølser, toast, div. drikkevarer, gammeldags isvaffer og slik. Med venlig hilsen Anne-Marie.

SKOLE - Tunø Skole har skolegang indtil 7. kl., hvorefter børnene skal på efterskole. Skolen er samlingssted for øens arrangementer, sportslige udfoldelser og fester.

POST - ved købmanden.
 få fotokopieret og spille computer. www.tuno-avis.dk

NETCAFÉ - Stenhuset, Tunø Hovedgade 17c, tlf. 87 81 40 00, se opslag om åbningstider. Her kan du sende og fjerne mails, få fotokopieret og spille computer. www.tuno-avis.dk

LÆGE OG SYGPLEJERSKE - Sygeplejerske på Tunø, tlf. 24 86 55 16. **Lommerferien fast læge, herudover tilmeldt fra Samsø eller akut-helikopter-fjeneste. Se aktuelt opslag på havnen, tlf. 29 25 21 79.**

LOKALHISTORISK ARKIV - Stenhuset Tunø Hovedgade 17c. Lokalhistorisk forskning og arkiv, som bl.a. udgiver et årskrift. Åben torsdag kl. 14 - 16 eller efter aftale med daglig leder Karl Johansen, tlf. 86 55 30 26 eller Lis Bertelsen, tlf. 86 55 31 40, hvor du også kan blive medlem.

"HOS FRU NIELSEN" - Tunø Hovedgade 8. Striktrøjer - glas - smykker - brugskunst - og meget andet. Med venlig hilsen Fru Nielsen.

HAVNEN - "Blå Flag", miljøstation til bortskaftelse af olieholdigt- og kloakspildevand. På legepladsen er der vipper og gynger. Havnkontoret tlf. 86 55 30 92 og havnefoged Vagn Olesen tlf. 29 25 21 79, www.tuno-avis.dk

GÆSTGIVERIET "DET GAMLE MEJERI" - Venlig hilsen Elisabeth Nielsen. Værelser 575,- pr. nat. Selskaber ca. 130 pers. A la carte menukort. Åben fra påske til og med september. Andre ønsker kontakt os på tlf. 86 55 30 49, e-mail: mail@tuno-mejeri.dk eller se på www.tuno-mejeri.dk

VÆR MED TIL AT HOLDE TUNØ REN - efterlad ikke affald i naturen, benyt de opstillede affalds- og skraldespande.

VANDTANKEN - på Møllebakken øst for kirken. Indrettet som galeri, hvor der jævnligt holdes udstillinger. Se opslag rundt på øen. Udstillere kan henvende sig på tlf. 20 42 98 96 eller e-mail: anette@krogh@hotmail.com

TURISTINFORMATION - FERIEHUSUDLEJNING - VisitOdder, Banegårdsgade 3, 8300 Odder, tlf. 86 54 26 00. E-mail: info@visitodderr.dk, www.visitodderr.dk

TUNØ KØBMANDSGÅRD - Tunø Hovedgade 33 Alle dagligvarer - frisk frugt og grønt - fersk kød - frisk brød fra eget bageri. Håndkøbsudsalg fra Odder Apotek - olie - gas - benzin - tips & lotto. I skoleferien åbent alle dage 7.30 - 19.00. Se også opslag på havnen og i Købmandsgården. Tlf. 86 55 30 05, fax 86 55 31 04, e-mail: tk@tuno.net

TUNØ BED & BREAKFAST "Carpe Diem Tunø" Hovedgaden 19 - Tlf.: 29 20 40 85 Online booking: www.tunobedandbreakfast.dk

TUNØ AVIS - avis kan købes ved Tunø Hovedgade 18 eller på avisens tlf. 87 81 40 00 eller e-mail: tuno.avis@mail.dk. Ønsker du medlemskab og dermed avisens tilsendt, så henvend dig på avisens tlf. 86 55 30 17c. Den udgives af foreningen Tunø Avis.

TRÅDLØST INTERNET - på Tunø Havn og campingpladsen. Adgang til Tunø Hotspot købes på nettet med creditcard. Support: tlf. 23 92 16 00.

TUNØ MUSEUM OG STENHUSET - ved kirken, Tunø Hovedgade 24. Åben ca. 15.5 - 30.8 kl. 10.30 - 12.00 på lør-, søn- og helligdage. I højsæsonen også hverdage undt. mandag, se opslag. Herudover efter aftale på tlf. 86 55 30 08.

TUNØ KRO - Ved kirken, tlf. 86 55 30 30. Åben fra 1.6 til 1.9. Uden for højsæsonen begænses åbningstid. Hele året åbent for selskaber mod forudbestilling (min. 15 pers.)

TENNIS - Tunø Tennisklubs bane ved havnen kan lejes på timebasis. Personlig henv. ved Tunø MiniGolf for leje af ketsjere og bolde. Henv. til havnefoged Vagn Olesen tlf. 29 25 21 79.

TELPLADS - Tunø Telplads ligger ved Revet. Her er toiletter, bad, køkken samt en stor overdækket terrasse med borde og bænke. Henv. til havnefoged Vagn Olesen tlf. 29 25 21 79.

Tunø – en fredet ø

TUNØFÆRGEN - øens livsnerve

Straks man sætter sine ben på Tunø, falder der en vis ro over én. Når færgeren kommer i havn, er der en livlig trafik på øen af folk og traktorer, der er på vej til færgeren. På havnen er der et mylder af rejsende, der kommer og skal af sted, ligesom varer og gods skal losses og lastes. - Nyheder og andet skal også lige udveksles. Mange tager såmænd blot til havnen for at følge med i, hvad der sker, og hvem der kommer til øen. Men det hele foregår i et stille, roligt og afstressede tempo, for øen er bilfri. Det sætter i sig selv farten ned, og ingen skal nødvendigvis nå noget, før den næste færge ankommer.

Tunø Havn

TUNØ - en fredet ø

I 1965 blev 318 af de 348 ha fredet. Byen, to sommerhusområder samt kirkeskoven blev ikke fredet. Hensigten er at bevare Tunøs identitet som en fredelig landbrugsø med afvekslende og særpræget natur, samt at bevare den som et dejligt fristed også for de gæster, der foretrækker fred og afstresning.

TUNØ - et selvstændigt stykke Danmark

Tunø er en levende ø, et selvstændigt samfund, hvor folk bor og arbejder og er hjemme i dagligdagen. I nutidens IT-verden behøver afstanden jo ikke at være et problem, og for småbørnsforældre er Tunø et paradys. Tunø byder ganske enkelt på livskvalitet, helt i særklasse, hvor man kommer tæt på den enkle tilværelse, som mange rejser hele verden rundt for bare at snuse til og misunde.

TUNØ - et varieret landskab

Tunø blev også kaldt Tvillingøen. Den har i stenalderen været delt i to, som det kan fornemmes ved de to bakkede områder. De er adskilt af mosen, som var det tidligere sund. I de stejle klinter mod både syd og nordvest ses tydelige moræneaflejringer fra

Moræneaflejringer

istiden. Den har forårsaget både bakkerne og det meget dybe farvand mod Samsø, hvorigennem en stor del af fragtskibene fra Østersøen passerer.

Efter lukning af øens mejeri i 1964 og slagteriet i Odder i 1987 er dyreholdet næsten ophørt. År 2007 kom der igen et større dyrehold på øen, nemlig 20 moderfår, så nu er man leveringsdygtige i "Tunølam". Ellers dyrker man hovedsageligt grønsager med porrer som største afgrøde, da klimaet giver optimale vilkår for grønsagsdyrkning. Men store arealer ligger dog udyrkede hen.

På Tunø får man friske grønsager

TUNØ - rig på historie

Tunø har været beboet siden stenalderen, og kirken har med sin fine beliggenhed og sit specielle tårn, en kombination af kirke- og fyrtårn, stor historisk interesse. Man ved ikke, hvornår Tunø Kirke først blev opført. Kong Valdemar Sejr overdrog under et ophold i 1216 Tunø til Århus Domkirke, som tog initiativ til at opføre en kirke omkring år 1300. Selve koret tyder på at have dannet kirke tidligere. Der har senere været mange udvidelser og restaureringer. Især tårnet er blevet repareret mange gange, indtil man i slutningen af 1700-tallet ville rive det ned. Det blev dog i stedet overtaget af farvandsdirektoratet, som overtog forpligtelserne og forhøjede det til 18 m i 1801 samt indrettede det til fyrtårn med en flammehøjde på 31 m. Det er i dag muligt at komme op i tårnet, hvorfra der er en fantastisk panoramaudsigt. I klart vejr kan man se helt til Fynshoved med Storebæltsbroen i baggrunden.

Tunø Kirke og Kro

Tunøs huse og gårde var som i det meste af Danmark samlet i byen, indtil den store brand i 1852 nedlagde 16 gårde og 15 huse. Herefter flyttede man ud til sine marker, så gårdene blev spredt på hele øen. Befolkningstallet toppede omkring 1930 med 256 beboere. Herefter faldt det støt til under 80 i midten af 80-erne for så at vende til ca. 120 fastboende i dag, suppleret med mange faste ferie- og weekendgæster.

TUNØ - flora og fauna

Tunøs mange solskinstimer og ringe nedbør gør det muligt for figen- og morbærtræer at vokse her, ligesom den grønbrogede tudse har sit nordligste levested. Der er i efteråret 2006 sket en oprensning af det eksisterende gadekær, samtidig er

flere nye kær etableret, for at give den grønbrogede tudse bedre og flere ynglemuligheder. De nye kær er om muligt gendannet der, hvor der tidligere har været kær på øen eller på andre lavtliggende områder. Tunøs varierende natur med mange overdrev og udyrkede arealer, skoven og mosen giver bl.a. insekterne gode levesteder. Et betagende syn er også mangfoldigheden af markblomster, der bølger i vinden. Skoven fremstår nærmest som en urskov med mange forskellige træsorter i et vildnis med "lianer" (vilde kaprifolier) til at slynge sig i. Tunø har tidligere været dækket af egeskov, hvor Valdemar den Store afholdt kongejagter. Men da Århus Domkirke skulle bygges, blev egeskoven omdannet til egetømmer til byggeri og inventar, som kan ses den dag i dag.

Her er mange rådyr, harer, fasaner og et rigt fugleliv, men ellers er der kun ganske få vildtlevende pattedyr. F.eks. er her hverken ræv, egern eller muldvarp.

I klinterne yngler store kolonier af digesvaler, strand-skader og stormmåger. Her finder vi også den 5. største koloni af den sjældne alkefugl tejsten, som kun yngler ca. 18 steder i Danmark. Af hensyn til de rugende fugle må man ikke færdes langs stranden ved klinterne i yngletiden. I vinterhalvåret ses også edderfugl, fløjlsand, hvinand, samt en lille bestand af ynglende toppet skallesluger. I farvandet omkring Tunø ses både spættet sæl og marsvin, som følger både Tunøfærgeren, sejlbåde, vinterbadere og de, der vandrer øen rundt.

Tejsten - den sjældne alkefugl yngler på Tunø

TUNØ - øen der dyrker rent grundvand

På Tunø etablerede man i 1990 for første gang i Danmark beskyttelseszoner rundt om vandværket. Her måtte der ikke sprøjtes eller gødes. I dag pumper størstedelen af vandforsyningen op inden for en beskyttelseszone, der består af ca. 6,5 ha. græsareal suppleret med ca. 6 ha. braklagt landbrugsareal. På den måde har man fået nedbragt nitratværdierne, så det i dag er det rene vand uden pesticider.

TUNØ - havvindmøllerne

Ved Tunø Knob er der rejst en halv snes 63 m høje vindmøller. De udgør Danmarks første park af vindmøller anbragt i havet og blev rejst i 1995 som et forsøgsprojekt.

Tunø Knob med vindmølleparken

FÆRDELSE OG OPHOLD

"Naturen må gerne betrædes - men træd varsomt". Selvom du færdes i et fredet område med offentlig adgang, bør du vise hensyn, da det meste af jorden er privatejet og delvis dyrkes til land- og skovbrug. Her gælder naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel i naturen.

VED NØRREKLINT

Af hensyn til de ynglende tejster ved Nørreklint opfordres gæster til at benytte stien på toppen af klinten frem for stranden i perioden 15. april - 15. juli. Dette gælder også lystfiskere.

Kig ud over Nørreklint

STIEN - VÆR FORSIGTIG

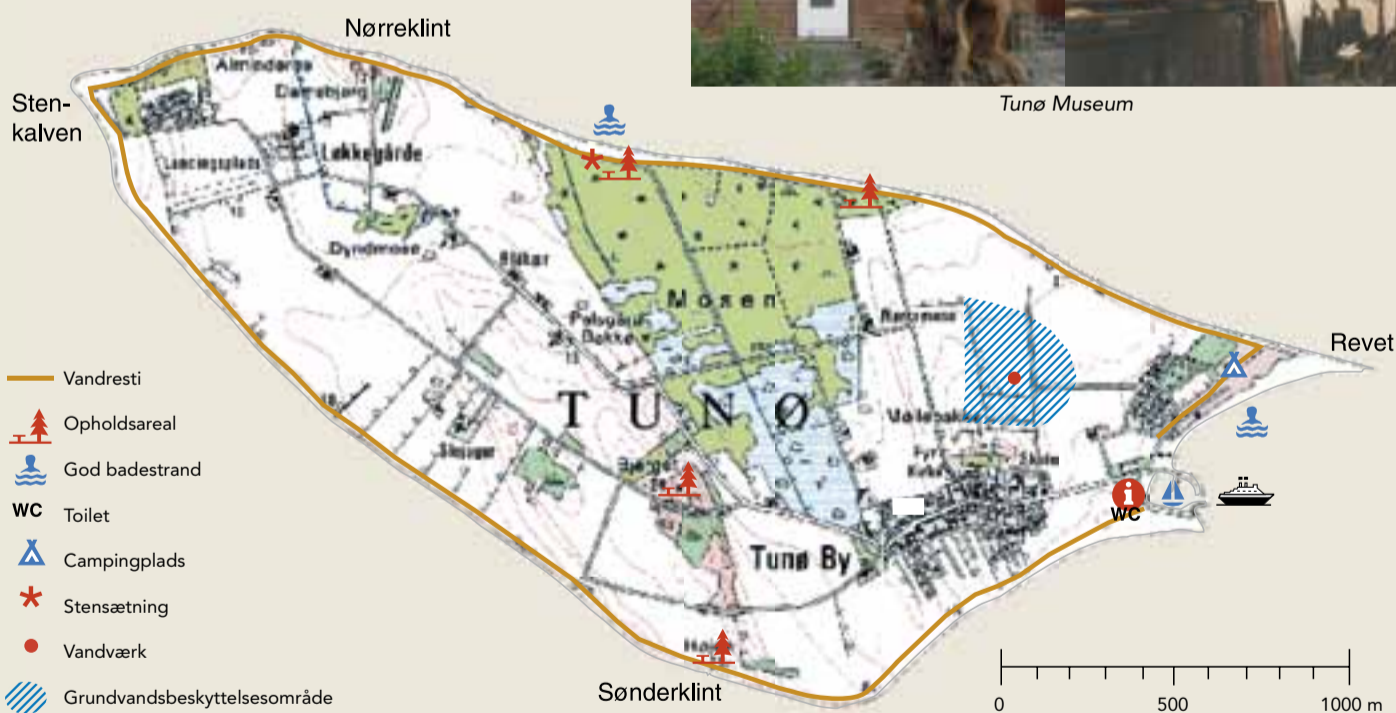
En vandresti på 7-8 km går øen rundt (er vist på kortet). Stien er ikke alle steder farbar for barnevogne, kørestole og cykler. Vær forsigtig, der hvor den går tæt på skrænten. Flere steder er stien forsvundet eller undermineret i vinterens storme. God tur!

Tunøs hjemmeside: www.tuno-avis.dk

Udgivet af: Tunø Beboerforening, Tunøfærgeren og VisitOdder.

Kort: Kort- og Matrikelstyrelsen/Århus Amt

Fotos: Tunø Avis, Hanne Tromborg Thaysen, Claus Buur Rasmussen, ABC Foto og VisitOdder

Tunø Museum

Tunø kirketårn fungerer som fyrtårn.

Den første uge i juli fyldes øen med festivalglade mennesker til årets Tunø Festival.

Tunø Hovedgade.